Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж3 238/24
31.10.2024. године
Б е о г р а д

У И М Е Н А Р О Д А

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Марине Јакић, председника већа, Ивана Илића и Татјане Обренчевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа адвокат Урош Андрејић из Београда, ул. Мише Вујића 5, против тужених ББ, ВВ и "United media digital"ДОО, сви из Београда, на адреси Булевар Михајла Пупина 115а, које заступа адвокат Невена Дробњаковић из Београда, Влајковићева 28, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној на пресуду Вишег суда у Београду П3.бр. 39/24 од 14.03.2024. године, у седници одржаној 31.10.2024. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених ВВ и "United media digital" ДОО и пресуда Вишег суда у Београду П3. 39/24 од 14.03.2024. године **ПОТВРЂУЈЕ** у делу става другог којим су ови туженици обавезани да тужиоцу на име накнаде штете због повреде права на претпоставку невиности солидарно плате 70.000,00 динара са законском затезном каматом од 14.03.2024. године као дана доношења првостепене пресуде до исплате и у делу става четвртог којим су исти туженици обавезани да тужиоцу солидарно плате парничне трошкове од 118.200,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П3. 39/24 од 14.03.2024. године у ставу првом изреке и **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је тужени ББ објављивањем информација на интернет порталу "Нова рс" под насловом "Шта нам поручује ... ... док глуми жртву" повредио част, углед и претпоставку невиности тужиоца.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П3. 39/24 од 14.03.2024. године у преосталом делу става другог и **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се тужени ББ обавеже да тужиоцу солидарно са туженим ВВ и "United media digital" ДОО на име накнаде штете за душевни бол због повреде части, угледа и претпоставке невиности плати 80.000,00 динара са затезном каматом од 04.05.2023. године до исплате. **ОДБИЈА СЕ** као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се ВВ и "United media digital" ДОО обавежу да тужиоцу на име накнаде штете за душевни бол због повреде претпоставке невиности, части и угледа солидарно плате још 10.000,00 динара са законском затезном каматом од 04.05.2023. године до исплате и

захтев којим је тражено да се ови туженици обавежу да тужиоцу на износ накнаде од 70.000,00 динара плате затезну камату од 04.05.2023. године до 13.03.2024. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о парничним трошковима из става четвртог пресуде Вишег суда у Београду П3. 39/24 од 14.03.2024. године у односу на туженог ББ тако што се тужилац АА **ОБАВЕЗУЈЕ** да туженом ББ на име трошкова целог поступка плати 64.600,00 динара, са затезном каматом од извршности пресуде до исплате у року од 15 дана од пријема пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених “United media digital" доо и ВВ за досуђење трошкова другостепеног поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Ставом првим побијане пресуде је усвојен тужбени захтев и утврђено је да је тужени ББ повредио част, углед и претпоставку невиности тужиоца објављивањем чланка “Шта нам поручује ...док глуми жртву” на интернет страници “Нова рс”. Ставом другим су обавезани тужени ББ, ВВ и “United media digital” да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за душевни бол због повреде части, угледа и претпоставке невиности солидарно плате 80.000,00 динара са законском затезном каматом од 04.05.2023. године до исплате. Ставом трећим је одбијен тужбени захтев за износ од још 920.000,00 динара у односу на све туженике. Ставом четвртим туженици су обавезани да тужиоцу плате парничне трошкове од 118.200,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против ове пресуде у ставовима првом, другом и четвртом туженици су благовремено изјавили жалбу из свих разлога предвиђених у члану 373 став 1 ЗПП и тражили су трошкове другостепеног поступка.

Апелациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 386 ЗПП и одлучио као у изреци из ових разлога.

У спроведеном поступку нема битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1,2,3,5,7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП на коју се указује жалбом, јер је побијана пресуда довољно образложена и непротивречна, а нема ни друге недостатке због којих њена правилност не би могла да се испита. Околности наведене у жалби се односе на чињеничне закључке суда и примену материјалног права што нису недостаци који би спречавали испитивање пресуде.

Према стању у списима на интернет порталу који је регистрован као електронски медији “Нова рс” је ... године објављен чланак “Шта нам поручује ... док глумата жртву” садржине детаљно наведене у побијаној пресуди. Тужено привредно друштво је издавач медија, аутор чланка је тужени ВВ а одговорни уредник медија је у време објављивања чланка био ГГ. ГГ је преминуо након подношења одговора на тужбу, па је тужилац поднеском од 20.09.2022. године извршио субјективно преиначење

тужбе и као туженог је означио новог одговорног уредника медија ББ. Пресудом Вишег суда у Београду П3. 331/21 од 04.05.2023. године ставом првим изреке је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се одговорном уреднику ББ наложи да објави тужиочев одговор од 20.05.2021. године на информацију објављену на наведеном порталу 25.03.2021. године и захтев којим је тражено да се одговорном уреднику забрани објављивање свих информација којима се тужиоцу повређују углед, част и претпоставка невиности под претњом плаћања пенала од 1.000.000,00 динара приликом сваког наредног објављивања таквих информација и пресуда је у том делу постала правноснажна јер је тужиочева жалба одбијена ставом првим пресуде Апелационог суда у Београду Гж3. 318/23 од 16.11.2023. године. Претходна пресуда је у усвајајућем делу укинута и поновни поступак о непресуђеним захтевима је окончан побијаном пресудом.

На спорни однос се примењује Закон о јавном информисању и медијима "Службени гласник РС" 83/14 са изменама који је важио на дан подношења тужбе, на основу прелазне одредбе из члана 153 сада важећег Закона о јавном информисању и медијима ("Службени гласник РС" 92/23), па је основана примедба жалбе да првостепени суд у примени права није водио рачуна о временском важењу закона.

Тужени ББ није био одговорни уредник интернет медија "Нова рс" у време објављивања спорних информација па самим тим није могао да повреди тужиочеву част, углед и претпоставку невиности чланком објављеним ... године. Захтев није постављен тако да се у смислу чл. 101 ЗЈИМ утврди постојање повреде уз обавезу одоговорног уредника да то призна или да предузме неку радњу коју по природи ствари може да изврши само одговорни уредник медија, већ утврђење да је тужени учинилац повреде, па је такав захтев у односу на туженог неоснован. По одредби из члана 113 Закона о јавном информисању и медијима који се примењује на спорни случај одговорни уредник одговара за штету насталу објављивањем информација из члана 112 став 1 истог закона ако се докаже да је штета настала његовом кривицом. По овом пропису за штету одговара лице које је било одговорни уредник медија у време објављивања информације јер се ради о субјективној одговорности, па штета може да буде последица његове штетне радње и обавеза накнаде штете не прелази на новог одговорног уредника. Тужени ББ није био одговорни уредник у време објављивања спорних информација, штета није настала његовом радњом или пропуштањем, он није ни универзални правни следбеник претходног уредника, па је захтев за накнаду штете у односу на овог туженика неоснован.

Побијана пресуда у ставу првом и другом изреке је у односу на туженог ББ донета погрешном применом материјалног права и због тога је преиначена одбијањем захтева.

Аутор чланка "Шта нам поручује ... док глумата жртву" је новинар ВВ. ДД је пре објављивања текста оптужила тужиоца за ..., јавност је бурно реаговала на њену објаву и у медијима је у вези тога покренута снажна дискусија. Тужилац је познат најширој јавности као ..., раније је био ... а у време објављивања ... Тужилац је реаговао на оптужбе порицањем, подношењем одговора на информације, сарадњом са државним органима који су проверавали оптужбе изнете против њега, а пре објављивања спорног

чланка се преко видео снимка објављеног на интернету непосредно обратио јавности и његово обраћање је привукло велику пажњу. Тужено гласило је поводом тог снимка позвало ... коју у тексту означава као стручњака за невербалну комуникацију и говор тела да протумачи видео и у форми директног говора је наведена изјава саговорника да може да тумачи само тон и минималну гестикулацију, да јој околност што се на снимку не виде руке говорника и изостанак невербалних гестова указују на самоконтролу и вежбу са настојањем да се осуди друга страна и да се ради о припремљеном монологу у којем говорник користи своје ... да оптужујући колегиницу за манипулацију и добро сковани план да му науди, покушава да себе представи као жртву, да његова намера да се узбуркане страсти смире није искрена и да је његов тон оптужујући, хостилан, омаловажавајући и пежоративан.

Није спорно да је кривична пријава против тужиоца одбачена након објављивања спорног чланка јер није било основа сумње за отварање истраге.

Ове чињенице су правилно утврђене и из њих је изведен исправан закључак да је исказом у наслову “глумата жртву” да је видео снимак којим се тужилац обраћа новинарима и “својој ... срамотан”, да се ради о “екранизованој одбрани" при чему је реч одбрана стављена под знаке навода, прекршена претпоставка невиности из члана 73 Закона о јавном информисању и медијима. Чланак је објављен пре покретања кривичног поступка и гласилу није могло да буде непознато да основаност оптужби за тешко кривично дело тек треба да се доказује. Стављањем речи “одбрана”, исказом да тужилац у видео снимку "глумата жртву" и да се обраћа “својој жртви” тужиоцу је приписана одговорност за кривично дело учињено на штету ... По одредби из члана 73 Закона о јавном информисању и медијима нико не сме да буде означен као учинилац кажњивог дела ако његова одговорност није утврђена правноснажном пресудом. Гласило је наведеним исказима прекршило претпоставку невиности и због тога за штету насталу кршењем овог права солидарно одговарају издавач медија и аутор текста.

Из текста произлази да је саговорник... изјавила да је тужилац свестан позиције у којој се налази али не и одговорности за оно за шта га .. оптужује, али није навела да је ... тужиочева жртва и тај исказ је интерпретација аутора текста. Новинар је одговоран за штету јер је морао да зна за дужност поштовања претпоставке невиности и при препричавању саговорника ... је морао да води рачуна да то не чини на начин којим се тужиоцу пре покретања поступка приписује одговорност за тешко кривично дело.

Искази као што су “глумата жртву, екранизује одбрану, прети полиграфом, сраман видео, лоша представа, делује као арогантан и самољубив човек", су вредносни искази и њихова подударност са стварношћу не може да се проверава. Чињенични основ за такве вредносне исказе је изјава саговорника ... а тема изјаве су њени утисци и запажања поводом тужиочевог видео снимка. Саговорник се изјаснила да на снимку не види све потребне детаље, да тумачи само тон и “врло мало гестова лица" и да на томе заснива закључке изложене у чланку у облику директног говора. Из овог следи да се ради о преношењу мишљења саговорника. Вредносни искази јесу веома непријатни за тужиоца али преношење мишљења и идеја је слободно, тема о којој се водила јавна

дискусија је од интереса за јавност, па је тужилац као јавна личност у смислу члана 79 став 2 Закона о јавном информисању и медијима дужан да поднесе изношење негативних мишљења, без обзира што су за њега лично увредљиви. Стога је суд из правилно утврђених чињеница извео неправилан закључак да су тужени изношењем наведених вредносних исказа учинили повреду части и угледа тужиоца.

Како је тужбом тражена јединствена накнада нематеријалне штете за повреду части, угледа и права на претпоставку невиности по оцени другостепеног суда износ од 70.000,00 динара представља правичну сатисфакцију за душевни бол због повреде права на претпоставку невиности. Првостепени суд је из тужиочевог исказа утврдио да га је највише погодило то што су га тужени без судског поступка проглашавали кривцем за тешко кажњиво дело, па обзиром на ту околност нижим износом не би могла да се оствари сврха накнаде, па је у преосталом делу жалба у погледу износа накнаде неоснована. Накнада се по одредби из чл.200 ЗОО одређује по критеријумима у време пресуђења, туженици не могу да падну у доцњу пре него што се износ њихове обавезе утврди пресудом, па није било законског основа за досуђење камате од 4.5.2023. године до 13.3. 2024. године и због тога је пресуда у погледу овог потраживања преиначена делимичним одбијањем захтева.

Решење о парничним трошковима је преиначено због преиначења одлуке о главној ствари. Тужени ББ као странка која је успела у спору по одредби из члана 153 став 1 ЗПП има право на парничне трошкове. Све туженике је заступао један пуномоћник и трошковником од 14.3.2024. године је тражена награда за заступање на пет одржаних рочишта по 25.500,00 динара, сваком неодржаном рочишту по 13.500, 00 динара и судску таксу по налогу суда, па у границама опредељеног захтева, туженику припада 1/3 траженог износа на име награде заступање на 4 одржана рочишта по 8.500,00 динара или укупно 34.000,00 динара, награда за одговор на тужбу 7.500,00 динара (1/3 од траженог износа од 22.500,00 динара), такса на жалбу на првостепену пресуду 5.100,00 динара (према вредности захтева на који је изјављена жалба од 80.000,00 динара) и део награде по АТ за жалбу (према вредности побијаног дела захтева)18.000,00 динара, што све износи 64.600,00 динара. Захтев за трошкове провостепеног поступка се по одредби из чл.163 ст.3 ЗПП подноси најкасније до закључења главне расправе, па спецификација наведена у жалби у погледу трошкова првостепеног поступка није благовремена.

Делимично преиначење пресуде у односу на новинара и издавача медија нема битног утицаја на износ трошкова првостепеног поступка који туженици по члану 153 став 2 ЗПП плаћају тужиоцу па је првостепено решење о парничним трошковима у овом делу потврђено.

Издавач и новинар према исходу поступка немају право на тражене трошкове другостепеног поступка.

Из наведених разлога на основу члана 390, 394 тачка 3 и 4 и 165 став 1 и 2 ЗПП је одлучено као у изреци.

Првостепени суд је очигледном омашком у писању, у ставу првом побијане

пресуде означио туженог ББ презименом "...", али како се ради о очигледној грешци која може да се исправи у свако доба по службеној дужности или на предлог странке, првостепеном суду се указује на потребу да ову грешку накнадно исправи решењем из члана 362 ЗПП.

Председник већа-судија
Марина Јакић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић